

Euro-mediterrán társulási megállapodás EU-Szíria között

Az Európai Parlament állásfoglalása az Európai Parlamentnek a Tanácshoz intézett, egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt Szíria közötti euro-mediterrán társulási megállapodás megkötéséről szóló ajánlásával (2006/2150(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Véronique De Keyser által az Európai Parlament Szocialista Képviselőcsoportja nevében benyújtott, egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt Szíria közötti euro-mediterrán társulási megállapodásról szóló tárgyalásokról szóló állásfoglalásra irányuló javaslatára (B6-0373/2006),
 - tekintettel az egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt Szíria közötti euro-mediterrán társulási megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatra (COM(2004)0808),
 - tekintettel Szíriáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2005. szeptember 8-i, a szíriai politikai foglyok helyzetéről szóló állásfoglalásra¹ és a 2006. június 15-i, Szíriáról szóló állásfoglalásra²,
 - tekintettel az Európai Parlament és Szíria közötti hetedik parlamentközi találkozóra, amelyre 2005. június 11-18. között került sor Szíriában,
 - tekintettel a barcelonai folyamatról szóló, 1995. november 28-i nyilatkozatra és a barcelonai folyamat felülvizsgálatáról szóló, 2005. október 27-i állásfoglalására³,
 - tekintettel az ENSZ Szíria és Libanon kapcsolatáról szóló állásfoglalásaira, különösen a Biztonsági Tanács 2004. szeptember 2-i, 1559(2004) számú és 2006. augusztus 11-i, 1701(2006) számú állásfoglalására és a volt libanoni miniszterelnök, Rafik Hariri ellen elkövetett gyilkos merényletet az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatai alapján vizsgáló ENSZ független nemzetközi vizsgálóbizottság biztosának, Serge Brammertznek 2006. szeptember 25-i jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 83. cikkének (5) bekezdésére és 45. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A6-0334/2006),
- A. mivel Szíria geostratégiai jelentőséggel bír a Közel-Kelet és a Közép-Kelet e régiójában, és különösen a békefolyamatban potenciálisan betöltött, a felek között közvetítő és a regionális konfliktus megoldását elősegítő szerepére; tekintettel arra, hogy ezt a szerepvállalást erősítheti a Szíriával folytatott párbeszéd elmélyítése,
- B. mivel jelenleg az Európai Közösség és Szíria közötti társulási megállapodás aláírásához

¹ HL C 193. E, 2006.8.17., 349. o.

² Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0279.

³ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0412.

szükséges elemek még nem teljesültek, de a Parlament meggyőződése, hogy Szíria képes e feltételek teljesítésére,

- C. tekintettel arra, hogy az iraki háború, Szíria stratégiai kapcsolatai Iránnal és kapcsolódása Libanon ügyeihez mind hatással voltak Szíria kapcsolatára szomszédaival és a nemzetközi közösséggel,
 - D. tekintettel arra, hogy az Európai Közösség és Szíria közötti megállapodás célja az emberi jogokat és a szabadságjogokat tiszteletben tartó demokratikus politikai rendszer, a nyitott és piacialapú gazdaság, valamint az emberi jogok és polgári szabadságok nagyobb fokú tiszteletben tartása felé való átmenet ösztönzése és támogatása a hatékony párbeszéd és a valódi partnerség jegyében,
 - E. mivel Szíria a közelgő társulási megállapodás jegyében már számos gazdasági intézkedést elfogadott,
 - F. tekintettel arra, hogy az alapvető szabadságjogok védelme az erős és független civil társadalom kialakulásának alapja, és bár a kormány álláspontja az utóbbi években nem volt egyértelmű, mindazonáltal némi reményt keltett a szíriai politikai rendszer nagyobb mértékű nyitása iránt,
 - G. mivel Szíria a barcelonai folyamatban való tevékeny és építő jellegű részvétele ellenére az egyetlen ország, amellyel az Európai Közösség még nem írt alá társulási megállapodást, akadályozva ezáltal az euro-mediterrán partnerség teljes kibontakozását,
 - H. tekintettel arra, hogy az 1963 márciusában kihirdetett szükségállapotról szóló rendelet és az ehhez kapcsolódó jogszabályok mind a mai napig érvényben vannak, holott a Baath párt tizedik, 2005. június 6-9-i regionális kongresszusának ajánlásaiban felülvizsgálatukat előirányozták,
 - I. tekintettel arra, hogy ENSZ független nemzetközi vizsgálóbizottságának fent említett következtetéseit a figyelembe kell venni a társulási megállapodás aláírásakor,
 - J. mivel az emberi jogok helyzete az országban romlott az Európai Parlament fent említett, az emberi jogok szíriai helyzetéről szóló 2006. június 15-i állásfoglalása óta, és mivel a 2006 májusában a Szíria és Libanon közötti kapcsolatok javítására vonatkozó petíció aláírása miatt bebörtönzött aktivistákat még nem engedték szabadon,
1. meg van győződve arról, hogy a társulási megállapodás határozott lendületet adhatna az ország helyzetének javításához szükséges politikai, gazdasági és szociális reformoknak;
 2. újra megerősíti azonban, hogy a demokratikus értékek, az emberi jogok és a szabadságjogok tisztelete szükséges előfeltétel, ezért a megállapodás emberi jogi záradékába be kell illeszteni egy hatékony ellenőrzési mechanizmust; így különösen az etnikai kisebbségek fokozottabb tiszteletére szólít fel és újra megerősíti a vallásszabadság megőrzésének fontosságát;
 3. úgy véli, hogy Szíria szilárd elkötelezése az euro-mediterrán partnerségen belül meg fogja erősíteni Szíria kapcsolatát az Európai Unió tagállamaival és dél-mediterrán partnereivel, valamint elő fogja segíteni a közel-keleti békefolyamatot;

4. kérdezi a Tanácstól és a Bizottságtól, hogy melyek lesznek a következő lépések a 2004. október 19-én már parafált euro-mediterrán társulási megállapodás aláírása vonatkozásában;
5. felkéri a Tanácsot, hogy az alábbi ajánlásokat figyelembe véve erősítse meg kezdeményezéseit az EU és Szíria közötti együttműködés elmélyítése és végül a megállapodás aláírása érdekében:
 - bátorítani és támogatni kell a szíriai kormány lépéseit a demokratikus rendszer megteremtése irányában;
 - fel kell szólítani Szíriát, hogy tartsa tiszteletben Libanon szuverenitását és tartózkodjon a belügyeibe való beavatkozástól, nevezetesen szüntesse meg a fegyverszállításokat és akadályozza meg a Hezbollah milíciáinak újrafelfegyverzését az ENSZ Libanonban állomásozó erőivel (UNIFIL) teljes együttműködésben, és tegyen ismételt erőfeszítéseket annak érdekében, hogy hiteles békefolyamat kezdődjön újra a térségben, amely átfogó rendezéshez és a Golán-fennsík Damaszkusznak való visszaadásához vezet;
 - figyelembe kell venni a Baath párt tizedik regionális kongresszusa által közvetített politikai jelzéseket, melyek legláthatóbbja az irányító csapat fiatalabb, al-Aszad elnökhöz közeli vezetőkre váltása, mint azt Abdullah Dardari miniszterelnök-helyettesé váló kinevezése is mutatja;
 - különös figyelmet kell fordítani a társulási megállapodásban szereplő, a közbeszerzések nagyobb átláthatóságát célzó záradékok alkalmazására; fel kell kérni a Bizottságot, gondoskodjon arról, hogy ezt a megközelítést további két- vagy többoldalú megállapodások kövessék;
 - fel kell szólítani a szíriai kormányt, hogy fogadjon el intézkedéseket a demokrácia és az emberi jogok terén annak érdekében, hogy megfeleljen a nemzetközi emberi jogi normáknak a szólásszabadságot, az emberi jogok védelmezőinek védelmét, a kínzás megelőzését és leküzdését, valamint a halálbüntetés eltörlését illetően; különösen fel kell hívni a figyelmet a szíriai egyesülési jogban végrehajtandó reformokra annak érdekében, hogy megszűnjön minden, az emberi jogi szervezetek tevékenységeire vonatkozó fontosabb korlátozás;
 - tudatni kell mindazonáltal a szíriai kormánnyal az amiatti élnk aggodalmat, hogy bizonyos kérdésekkel, például a többpártrendszer iránti nyitással és az emberi jogok és a polgári szabadságjogok tiszteletben tartásával kapcsolatban nem történt előrelépés; rá kell mutatni arra, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása e társulási megállapodás alapvető eleme, és fel kell szólítani Szíriát arra, hogy tegyen eleget a barcelonai folyamat keretében, az európai szomszédsági politika mentén tett kötelezettségvállalásainak; e tekintetben fel kell szólítani Szíriát, hogy haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket a szükségállapot azonnali megszüntetése érdekében;
 - kérni kell a szíriai kormánytól, hogy vizsgálja meg újból a politikai foglyok ügyét, és engedje szabadon a lelkiismereti meggyőződésük miatt fogva tartottakat és a békeaktivistákat, engedélyezzen ugyanakkor olyan csoportosulásokat, mint például a Damaszkuszi Nyilatkozat aláírói, amelyet 2005. október 16-án írt alá öt betiltott

párt, valamint független személyiségek, továbbá a 2006. május 12-i „Bejrút - Damaszkusz, Damaszkusz - Bejrút” nyilatkozat aláírói; fel kell kérni továbbá a szíriai kormányt annak biztosítására, hogy a letartóztatott, illetve bebörtönzött személyek megfelelő bánásmódban részesüljenek, ne kínozzák meg őket, illetve rendszeresen, haladéktalanul és korlátlanul kapcsolatba léphessenek ügyvédjükkel, orvosukkal és családjukkal; ösztönözni kell a szíriai kormányt, hogy a szíriai és a libanoni miniszterelnökök között 2005. május 5-én létrejött megállapodásnak megfelelően maradéktalanul működjön együtt a libanoni kormánnyal annak érdekében, hogy a szíriai és libanoni állampolgárságú személyek eltűnésével kapcsolatos esetekben kézzelfogható eredményeket lehessen elérni, az ebből a célból felállított vizsgálóbizottság keretei között;

- a Parlament fent említett, 2006. június 15-i állásfoglalásában kifejtetthez hasonlóan tiltakozni kell a szíriai kormánynál az értelmiségiek és a szíriai és libanoni emberi jogi aktivisták első közös kezdeményezéseként született „Bejrút - Damaszkusz, Damaszkusz - Bejrút” nyilatkozatra válaszként bekövetkezett letartóztatási hullám ellen, és követelni kell azonnali szabadon bocsátásukat;
- hangot kell adni az Európai Unió részéről a vallási és más kisebbségek, különösen a kurdok jogainak tiszteletben tartásával kapcsolatban felmerülő aggályoknak; fel kell kérni a szíriai kormányt, hogy nyilatkozzon e kérdésekről;
- újra el kell indítani a valódi párbeszédet Szíriával, hogy bevonják a béke irányában tett erőfeszítésekbe a közép-keleti konfliktus átfogó rendezése érdekében;
- haladéktalanul fel kell kérni Szíriát arra, hogy töltsön be konstruktív szerepet az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1559(2004) és 1701(2006) számú határozatának végrehajtásában, valamint fel kell kérni különösen arra, hogy erősítse meg a libanoni–szíriai határ menti területeinek ellenőrzését a nem állami egységek számára történő fegyverszállítások megakadályozása érdekében;
- hangsúlyozni kell, hogy javult a szíriai hatóságok együttműködése az ENSZ független nemzetközi vizsgálóbizottságával, ragaszkodni kell azonban ahhoz, hogy az együttműködés még intenzívebbé váljon, és hogy a vizsgálatnak – az abban foglalt megállapítások betartása révén – konkrét következményei legyenek;
- ragaszkodni kell ahhoz, hogy Szíria teljes mértékben tegyen eleget az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1559(2004), 1562(2004), 1680(2006) és 1701(2006) számú határozatának és az Európai Tanács 2006. június 16-17-i ülésén elfogadott Libanonról szóló nyilatkozatnak, amelyek felszólítják Szíriát és Libanont, hogy a régióbeli stabilitás megerősítése érdekében állapítsák meg közös határukat; fel kell kérni Szíriát, hogy konstruktívan járuljon hozzá a Shebaa-telek térsége végleges státuszának tisztázásához összhangban az Egyesült Nemzetek főtitkárának 2006. szeptember 12-i ajánlásaival és a nemzetközi joggal;
- e vonatkozásban üdvözölni kell a szíriai csapatok kivonását a libanoni területekről, azonban határozottan kérni kell a szíriai kormánytól, hogy létesítsen diplomáciai kapcsolatokat Libanonnal, amit mindeztidőig visszautasított, és szüntesse be a Hezbollah támogatását;
- fel kell kérni a szíriai kormányt, hogy ismertesse, milyen konkrét lépéseket tett a

fegyverek elterjedése, illetve a terrorizmus és az Al-Kaida elleni küzdelem vonatkozásában, illetve határainak ellenőrzése terén a fegyvercsempészet és a terroristák szomszédos államokba történő belépésének betiltása céljából;

- ebben az összefüggésben sajnálatunkat kell kifejezni amiatt, hogy 2006. június 15-én sor került egy katonai megállapodás aláírására Iránnal az amerikai és izraeli fenyegetéssel szembeni kölcsönös együttműködés megerősítéséről;
 - tudatni kell Szíriával, hogy potenciálisan milyen fontos szerepet játszhat a Közel-Keleten és a Közép-Keleten a régió konfliktusainak békés megoldásában; foglalkozni kell az amiatti aggodalmakkal, hogy Szíria támogatást nyújt a Damaszkuszban állomásozó Hamasz és Iszlám Dzsihad palesztin militáns csoportoknak azon mérsékelt palesztin erők kárára, amelyek az Izraellel való békés együttélést szorgalmazzák;
 - fel kell szólítani Szíria kormányát, hogy a nemzetközi emberi jogi normáknak megfelelően javítsa a környezeti és életkörülményeket a szíriai palesztin menekülttáborokban;
 - fel kell szólítani a szíriai kormányt, hogy engedje szabadon Yakúb Hanna Sámún asszír keresztényt, akit több mint húsz éve tartanak börtönben megfelelő eljárás lefolytatása nélkül valamint anélkül, hogy a közeljövőben kilátásban lenne szabadon bocsátása;
 - körültekintően kell eljárni a vallási kisebbségekhez tartozó emigránsok és menekültek Szíriába való visszatelepítésekor mindaddig, amíg az elnyomás folytatódik; mindenesetre javítani kell e kérdésben a tagállamok nemzeti megközelítéseinek összehangolását;
 - kérni kell a Szíria és az Európai Parlament közötti párbeszéd támogatását e kérdésekkel kapcsolatban, hogy előrelépés történjen az EU és Szíria közötti együttműködés terén a társulási megállapodás várható aláírása fényében;
6. kéri a Tanácsot, hogy fontolja meg a társulási szerződés által biztosítottakon túlmutató, további ösztönzők és előnyök bevezetését Szíria számára annak érdekében, hogy jelenlegi külpolitikájának és regionális pozíciójának olyan irányú felülvizsgálatára ösztönözze Szíriát, amely elősegíti a térség békéjét, stabilitását és prosperitását, valamint elsősorban Izrael állam létjogosultságának elismerését és Szíria támogatását a közel-keleti békefolyamat terén való előrelépéshez;
7. utasítja elnökét, hogy továbbítsa az Európai Parlament ajánlását tartalmazó ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, és a Szíriai Arab Köztársaság kormányának és parlamentjének.